

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	51-553-37-4
Дата:	09 / 01 2025 г.

1725
Oguz

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ
ВЪПРОСИ

ДОКЛАД

Относно: общ законопроект на приетите на първо гласуване на 8.01.2025 г. законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, № 51-454-01-2, внесен от Костадин Тодоров Костадинов и група народни представители на 11.11.2024 г., законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, № 51-454-01-15, внесен от Надежда Георгиева Йорданова и група народни представители на 05.12.2024 г. и законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, № 51-454-01-24, внесен от Тошко Йорданов Хаджитодоров и група народни представители на 11.12.2024 г., изготвен на основание чл. 77, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.

Общ проект!

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

(обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм. и доп., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.;

Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм. и доп., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г. и бр. 18 и 64 от 2024 г.)

§ 1. Член 6 се изменя така:

„Чл. 6 Съдиите, прокурорите и следователите осъществяват дейността си обективно и при спазване на принципите за политическа неутралност.“

§ 2. В чл. 11, в ал. 2 след думата „съдия“ се добавя „и прокурор“.

§ 3. В член 33 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 3, в изречение първо накрая се поставя запетая и се добавя „както и с повече от половината от членовете, избрани пряко от съдиите - по отношение на двамата председатели“.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Пленумът на Висшия съдебен съвет може да прави предложение до президента на Република България за назначаване и освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и на главния прокурор, както и да приема решения по чл. 33, ал. 3 само в рамките на мандата, за който е избран.“

3. Досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 5 и 6.

4. Досегашната ал. 6 става ал. 7 и в нея думите „предложения за налагане на дисциплинарно наказание или“ се заличават.

5. Досегашната ал. 7 става ал. 8.

§ 4. В чл. 58, ал. 3 се създава изречение трето: „Решението се изпраща за сведение на сигналодавателя.“

§ 5. В чл. 60а се правят следните допълнения:

1. В ал. 2:

а) в т. 1 след думата „приключени“ се добавя „или висящи“;

б) в т. 2 след думата „прекратени“ се добавя „или висящи“.

2. В ал. 4 след думата „акт“ се добавя „или след изтичане на предвидените в специален закон срокове за висящите производства“.

§ 6. В чл. 60е, ал. 1, т. 1 след думата „разумния“ се добавя „или законов“.

§ 7. В чл. 81, ал. 1 след думите „районен съд“ запетайката се заменя

със съюза „или“, а думите „или младши съдия със стаж не по-малко от една година“ се заличават.

§ 8. В чл. 87, ал. 1 думите „от друг окръжен съд или съдия от районен съд с ранг на съдия от окръжен съд от съдебния район на апелативния съд“ се заменят със „съдия от друг окръжен съд от съдебния район на апелативния съд или съдия от районен съд от съдебния район на апелативния съд, който има най-малко 8 години стаж и ранг „съдия в окръжен съд“, а изречение трето се заличава.

§ 9. В чл. 94, ал. 1 думите „с ранг на съдия от окръжен съд“ се заменят с „който има най-малко 8 години стаж и ранг „съдия в окръжен съд“, а изречение трето се заличава.

§ 10. В чл. 100, ал. 1 изречение трето се заличава.

§ 11. В чл. 107, ал. 1 думите „окръжния съд със съответен ранг“ се заменят с „окръжен съд от съдебния район на апелативния съд, който има най-малко 10 години стаж и ранг „съдия в апелативен съд“, а изречение трето се заличава.

§ 12. В чл. 115, ал. 1 думите „или окръжен съд със съответен ранг, който има най-малко 12 години юридически стаж“ се заменят с „който има най-малко 12 години стаж и ранг „съдия във Върховния касационен съд“, а изречение трето се заличава.

§ 13. В чл. 123, ал. 1 думите „или от друг съд със съответен ранг, който има най-малко 12 години юридически стаж“ се заменят с „който има най-малко 12 години стаж и ранг „съдия във Върховия административен съд“, а изречение трето се заличава.

§ 14. В чл. 136 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Прокуратурата на Република България се състои от главен прокурор, Върховна касационна прокуратура, Национална следствена служба, апелативни прокуратури, военно-апелативна прокуратура, окръжни прокуратури, военно-окръжни прокуратури и районни прокуратури. В състава на окръжните прокуратури има следствени отделения.“

2. В ал. 3 думите „В окръжните прокуратури“ се заменят с „Във Върховната касационна прокуратура и в окръжните прокуратури“.

§ 15. В чл. 138, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 2 думите „Върховната административна прокуратура, Националната следствена служба“ се заличават.

2. В т. 4 думите „във Върховната административна прокуратура, в Националната следствена служба“ се заличават.

3. Създава се т. 4а:

„4а. свиква и ръководи общото събрание на Върховната касационна прокуратура.“

§ 16. В чл. 139 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Главният прокурор се подпомага от двама заместници при Върховната касационна прокуратура и може да им възлага правомощията си по чл. 138, ал. 1, т. 2, 7 и 11.“

2. Алинея 2 се отменя.

3. Алинея 3 се отменя.

§ 17. В чл. 140, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 4 след думата „ръководител“ се добавя „след обсъждането от общото събрание на съответната прокуратура“.

2. Създава се т. 5:

„5. свиква и ръководи общото събрание на съответната прокуратура.“

§ 18. Създава се нов чл. 141:

„Чл. 141. (1) Общото събрание на Върховната касационна прокуратура се състои от всички прокурори в нея.

(2) Общото събрание на Върховната касационна прокуратура:

1. анализира и обобщава практиката на Върховния касационен съд по наказателни дела и практиката на прокуратурата;

2. изслушва предложените от главния прокурор кандидати за назначаване на негови заместници и може да изразява становище относно предложенията;

3. дава мнения по искания за приемане на тълкувателни решения и тълкувателни постановления, които са от значение за дейността на прокуратурата;

4. обсъжда годишния доклад на главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и разследващите органи, както и докладите на главния прокурор по чл. 138а, ал. 2 и 3;

5. дава становища на Министерския съвет и на Народното събрание по законопроекти, които се отнасят до дейността на прокуратурата;

6. приема вътрешни правила за организацията на дейността си;

7. разглежда други въпроси по предложение на главния прокурор, на негов заместник, на когото е възложено правомощието да организира дейността на Върховната касационна прокуратура, или на член на общото събрание.

(3) Общото събрание може да изразява становища по въпроси, свързани с организацията на дейността на Върховната касационна прокуратура, които са от компетентността на заместника на главния прокурор, на когото е възложено това правомощие, по предложение от не по-малко от една трета от прокурорите във Върховната касационна прокуратура.“

§ 19. Създава се нов чл. 142:

„Чл. 142. (1) Общите събрания на апелативните прокуратури, на военно-апелативна прокуратура и на районните прокуратури се състои от всички прокурори в съответната прокуратура. Общите събрания на окръжните прокуратури и на военно-окръжните прокуратури се състои от прокурорите и следователите в тях.

(2) Общите събрания по ал. 1:

1. анализират и обобщават практиката на съответния съд по наказателни дела и практиката на съответната прокуратура;

2. може да правят предложения за назначаване на административен ръководител на съответната прокуратура и изслушват всички кандидати;

3. изслушват предложените от административния ръководител кандидати за назначаване на негови заместници и може да изразяват становище относно предложенията;

4. обсъждат годишния доклад на административния ръководител за дейността на съответната прокуратура;

5. приемат вътрешни правила за организацията на дейността си;

6. разглеждат други въпроси, предвидени в закона или по предложение на административния ръководител или на член на общото събрание;

(3) Общото събрание може да изразява становища по въпроси, свързани с организацията на дейността на съответната прокуратура по предложение от не по-малко от една трета от членовете му.”

§ 20. Създава се чл. 142а:

„Чл. 142а. (1) Общо събрание по чл. 142, ал. 1 може да се свика и по искане на не по-малко от една трета от членовете му.

(2) Общото събрание се провежда, ако на него присъстват повече от половината от членовете му, и приема решения с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.“

§ 21. В чл. 147 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Когато прокурор е възпрепятстван да изпълнява длъжността си и не може да бъде заместен от друг прокурор от същата прокуратура, след вземане на становище на Комисията по атестирането и конкурсите към прокурорската колегия и при спазване на условията по чл. 227:

1. апелативният прокурор може да командирова за своя район:

а) в апелативна прокуратура - прокурор от окръжна прокуратура в същия район, който има най-малко 10 години юридически стаж и ранг „прокурор в апелативна прокуратура“;

б) в окръжна прокуратура - прокурор от районна прокуратура в същия район, който има най-малко 8 години юридически стаж и ранг „прокурор в окръжна прокуратура“;

2. окръжният прокурор може да командирова за своя район:

а) в окръжна прокуратура - прокурор от районна прокуратура в същия район, който има най-малко 8 години юридически стаж и ранг „прокурор в окръжна прокуратура“;

б) в районна прокуратура - прокурор от районна прокуратура от същия район, който има най-малко 3 години юридически стаж.

3. главният прокурор може да командирова - във Върховната касационна прокуратура - прокурор от апелативна прокуратура, който има най-малко 12 години юридически стаж и ранг „прокурор във Върховната касационна прокуратура“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Главният прокурор може да командирова прокурори при спазване на съответното изискване за юридически стаж по ал. 1, т. 1 и 2 и при условията на чл. 227, когато е налице невъзможност за командироване от апелативния прокурор или от окръжния прокурор. В тези случаи командироването се извършва по мотивирано предложение на съответния апелативен или окръжен прокурор, в което се описват конкретните основания за невъзможността, и след вземане на становище на Комисията по атестирането и конкурсите към прокурорската колегия.“

3. Алинея 3 се изменя така:

„(3) За всяко командироване се издава мотивирана заповед за определяне на конкретния прокурор.“

4. Алинея 4 се изменя така:

„(4) Срокът на командироване може да е до 6 месеца еднократно в рамките на три години.“

5. В ал. 5 думите „и следователи“ се заличават.

6. В ал. 6 думите „и следователи“ се заличават.

§ 22. В чл. 150 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „главния прокурор пряко или чрез директора“ се заменят с „директор“.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Директорът на Националната следствена служба:

1. осъществява административно и организационно ръководство на следователите и служителите в Националната следствена служба;

2. осъществява методическо ръководство на следователите от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури;

3. свиква и ръководи общото събрание на следователите в Националната следствена служба.“

§ 23. В чл. 152 думите „възложени им от административния ръководител на съответната прокуратура“ се заменят с „в предвидените със закон случаи, с изключение на тези, които са от компетентността на Националната следствена служба.“

§ 24. Създава се чл. 152а:

„Чл. 152а. (1) Общото събрание на Националната следствена служба се състои от всички следователи в нея.

(2) Общото събрание:

1. анализира и обобщава практиката по престъпленията, които се разследват от следователи и практиката на съответната им прокуратура;

2. изслушва предложените от директора кандидати за назначаване на негов заместник и може да изразява становище относно предложенията;

3. обсъжда годишния доклад на директора за дейността на Националната следствена служба;

4. приема вътрешни правила за организацията на дейността си;

5. разглежда други въпроси, предвидени в закона или по предложение на директора или на член на общото събрание.

(3) Общото събрание може да изразява становища по въпроси, свързани с организацията на дейността на Националната следствена служба по предложение от не по-малко от една трета от членовете му.

(4) Общото събрание се свиква и ръководи от директора на Националната следствена служба. Общото събрание може да се свика и по искане на не по-малко от една трета от членовете му.

(5) Общото събрание се провежда, ако на него присъстват повече от половината от членовете му, и приема решения с мнозинство повече от половината от присъстващите членове.“

§ 25. В чл. 153, ал. 1 думите „главния прокурор“ се заменят с „директора на Националната следствена служба“.

§ 26. В глава седма „Следствени органи“ се създава чл. 154а:

„Чл. 154а. (1) Когато следовател от Националната следствена служба е възпрепятстван да изпълнява длъжността си и не може да бъде заместен от друг следовател от същата служба или следовател от окръжен следствен отдел е възпрепятстван да изпълнява длъжността си и не може да бъде заместен от друг следовател от същия отдел, след вземане на становище на Комисията по атестирането и конкурсите към прокурорската колегия и при спазване на условията по чл. 227 директорът на Националната следствена служба командирова:

1. в Националната следствена служба - следовател от окръжните следствени отдели в окръжните прокуратури, който има най-малко 12 години юридически стаж и ранг „следовател в Националната следствена служба“;

2. в окръжен следствен отдел следователите от друг окръжен следствен отдел.

(2) За всяко командироване се издава мотивирана заповед за определяне на конкретния следовател.

(3) Срокът на командироване може да е до 6 месеца еднократно в рамките на три години.

(4) Командированите следователи участват с право на глас в събранията на органа, от който са командировани.

(5) Командированите следователи участват без право на глас в събранията на органа, в който са командировани."

§ 27. В чл. 163, т. 1 думите „прокурор във Върховната административна прокуратура“ се заличават.

§ 28. В чл. 164, ал. 7 думите „и във Върховната административна прокуратура“ се заличават.

§ 29. В чл. 168, ал. 3 накрая се добавя „след становище на общото събрание на съответната прокуратура или на Националната следствена служба;“.

§ 30. В чл. 169 се правят следните изменения:

1. В ал. 3:

а) точка 5 се отменя;

б) досегашната т. 6 става т. 5

2. В ал. 4:

а) точка 1 се изменя така:

„1. общото събрание на съответната прокуратура - за административния ѝ ръководител;“;

б) точка 2 се отменя;

в) точка 4 се изменя така:

„4. общото събрание на прокурорите от съответната прокуратура.“

§ 31. В чл. 173 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава изречение второ: „Пленумът на Висшия съдебен съвет може да взема решение за откриване на процедура за избор на кандидати за председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор само в рамките на мандата, за който е избран.“

2. В ал. 3 думите „съответната колегия“ се заменят с „пленума“.

3. В ал. 5, изречение второ, след думите „съответната длъжност“ се поставя запетая и се добавя „с минимален обхват на съдържанието, определен с решение на пленума на Висшия съдебен съвет“.

4. В ал. 10 се създават изречение второ и трето: "Към докладите, без оглед на ограниченията по чл. 198 от Наказателно-процесуалния кодекс, се прилага справка за наличието на прилагане на специални разузнавателни средства спрямо кандидатите, исканията за достъп до данни по Закона за електронните съобщения, както и за висящи, прекратени и спрени досъдебни производства, по които кандидатите са в качеството на обвиняем или свидетел. Данните за справката за прилагани специални разузнавателни средства и за искания за достъп до данни по Закона за електронните съобщения се предоставят от всички органи с правомощия по съответните закони.“

5. В ал. 11, в изречение второ накрая се поставя запетая и се добавя „както и с мнозинство повече от половината от членовете, избрани пряко от съдиите“.

6. Създават се ал. 14-18:

„(14) След отказ на президента да назначи предложения кандидат за главен прокурор, Висшият съдебен съвет приема решението за избор на кандидат за главен прокурор с мнозинството по ал. 11, както и с повече от половината от членовете, избрани пряко от съдиите, прокурорите и следователите.

(15) Пленумът приема повторно решение за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд или главен прокурор най-малко 2 месеца след получаването на указа на президента за отказ за назначаването му.

(16) При предсрочно прекратяване или изтичане на мандата на главния прокурор, председателя на Върховния касационен съд или председателя на Върховния административен съд, се определя временно изпълняващ съответните функции, при спазване на следните условия:

1. временно изпълняващите функции не може да бъде кандидат за председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор;

2. кандидати в процедура по ал. 1 не могат да бъдат определяни за временно изпълняващи функции в срок от 6 месеца след решение на пленума по ал.11, в случай на неуспешно приключила процедура за избор;

3. едно и също лице няма право да изпълнява съответните функции за срок, по-дълъг от шест месеца, без значение дали е имало прекъсвания в изпълнението на функциите.

(17) Народното събрание провежда изслушване на кандидатите за главен прокурор в срок до два месеца след публикуването на докладите по ал. 10. Пленумът приема решение за избор на главен прокурор след провеждане на изслушването или след изтичане на двумесечния срок.

(18) Лице, заемало длъжността главен прокурор, председател на Върховния касационен съд или председател на Върховния административен съд, не може да бъде определяно да изпълнява временно съответните функции.“

§ 32. В чл. 175, в ал. 4 се създават изречения трето и четвърто: „Временно изпълняващи функциите на главен прокурор, председател на Върховния касационен съд и Върховния административен съд се определят от пленума на Висшия съдебен съвет. В случай че няма заместник, който отговаря на ограниченията по чл. 173, ал. 16, за временно изпълняващи функциите се определя прокурор от Върховната прокуратура, съответно друг съдия от същия съд.“

§ 33. В чл. 175б, ал. 7 се отменя.

§ 34. В чл. 227 се правят следните изменения:

1. В ал. 1, в изречение първо думите „при необходимост“ се заличават.

2. Алинея 2 се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 35. Започналите процедури по чл. 173, ал. 1, които не са приключили с указ на президента за назначаване към датата на обнародване на този закон, се прекратяват.

§ 36. Висшият съдебен съвет в едномесечен срок от обнародването на този закон извършва преценка относно съответствието с изискванията на

чл. 173, ал. 16 на временно изпълняващите функциите на главен прокурор и председател на Върховния административен съд, като при изчисляване на времето по чл. 173, ал. 16, т. 3 се взема предвид и времето, през което лицето вече е изпълнявало съответните функции. При установяване на несъответствие с изискванията, пленумът на Висшия съдебен съвет определя нови лица за изпълняващи функциите главен прокурор и председател на Върховния административен съд.

§ 37. Висшият съдебен съвет привежда Правилата за избор на председател на Върховния касационен съд, председател на Върховния административен съд и главен прокурор, приети с решение на пленума на Висшия съдебен съвет, в съответствие с изискванията на този закон в срок от два месеца от обнародването му.

§ 38. В срок от 6 месеца от влизането в сила на този закон Народното събрание и органите на съдебната власт започват процедура за нов избор на членове на Висшия съдебен съвет. Назначените по реда на чл. 30, ал. 5, т. 21 и 22 съдии за прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор, участват в общото събрание на прокурорите по чл. 29а, ал. 2.

§ 39. Този закон влиза в сила от деня на обнародването му в Държавен вестник.

**РЪКОВОДЕЩ ЗАСЕДАНИЕ НА
КОМИСИЯТА ПО КОНСТИТУЦИОННИ И
ПРАВНИ ВЪПРОСИ:**

РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ